യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണപ്രകരണ പൂർവാർധം)/സർഗം 92✓

ചൂഡാലോവാച .

യദു+ക്തംൻ നയ-ശാലി+ന്യാ തയാ വിദിത-വേദ്യയാ .
തദാ ചൂഡാ-ലയാ+ ജ്ഞാനംൻ തത്-കസ്മാ+ന്നോ/രരീ-കൃതമ് .. 1

സാ ഹി ത+ത്ത്വ-വിദാം മു+ഖ്യാ യ+ദ്യ+ദ്വ+ക്തി കരോതി ച .
ത+ത്സർവം സത്യ-മേവാങ്ഗ തദനുഷ്/ഠേയ-മാദരാത് .. 2

അഥ ചേ+ദ്വചനംൻ തസ്യാസ്/+ത്വയാ നാനു+ഷ്ഠിതംൻ നൃപ .
ത+ത്സർവ-സംപരി+ത്യാഗഃഖ് കസ്മാ+ന്ന നിപുണീ-കൃതഃ .. 3

ശിഖിധ്വജ ഉവാച .
രാ+ജ്യംൻ ത്യ+ക്തംങ്ങ് ഗൃഹംൻ ത്യക്തംൻ/ ദേശസ്+ത്യക്തസ്/തഥാവിധഃ .
ദാരാസ്/+ത്യക്താസ്-തഥാ+പ്യങ്ഗ/ സർവ+ത്യാഗോ ന കിംങ്ങ് കൃതഃ .. 4

ചൂഡാലോവാച .
ധനംൻ ദാരാ ഗൃഹം രാജ്യം ഭൂമിശ്/ഛ+ത്രംഞ്ച് ച ബാ+ന്ധവാഃ .
ഇതി സർവംൻ ന തേ രാജൻഥ്.സർവ+ത്യാഗോ ഹി കസ്തവ .. 5

തവാസ്+ത്യേവാ-പരി+ത്യക്തഃസ് സർവസ്മാദ്/ഭാഗ ഉ+ത്തമഃ .
തം പരി+ത്യ+ജ്യ നിഃശ് ശേഷ/മായാ+സ്യസി വിശോക-താമ് .. 6

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
രാജ്യംൻ ചേ+ന്മമ നോ സർവംൻ ത+ത്സർവംവ് വന-മേവ മേ .
ശൈല-വൃ+ക്ഷാദി-ഗുല്മാ+ഢ്യംൻ തദ+പ്യേതത്-ത്യജാ+മ്യഹമ് .. 7

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇതി രാമ വദ+ന്നേവ കുമ്ഭ-വാ+ക്യ+പ്രണോ-ദിതഃ .
നിമേഷാ+ന്തര-മാ+ത്രേണ വശീ വീരഃശ് ശിഖി+ധ്വജഃ .. 8

പ്രമ-മാർജ വനാ+സ്ഥാംൻ താംങ്ങ്/ കൃതഃസ് സുദൃഢ-നി+ശ്ചയഃ .
പ്രാവൃഡോഘസ്-തട-ഗതാം രജോ-ലേഖാ-മിവാ+ത്മനാ .. 9

ശിഖിധ്വജ ഉവാച .

സ-വൃ+ക്ഷാ+ദ്രി/വന+ശ്വ+ഭ്രാദ്/-വിപിനാ-ദപി വാസനാ .
പരി+ത്യ+ക്താ മയാ നൂനം പരി+ത്യാഗഃസ് സ്ഥിതോ മമ .. 10

കുമ്ഭ ഉവാച .
അ+ദ്രേസ്തടംവ് വനം ശ്വ+ഭ്രം സലിലം പാദപ+സ്ഥലമ് .
ഇത്യാദി തവ നോ സർവം സർവ+ത്യാഗഃഖ് കഥംൻ തവ .. 11

തവാസ്+ത്യേവാ-പരി+ത്യക്തഃസ് സർവസ്/മാദ്/ഭാഗ ഉ+ത്തമഃ .
തം പരി+ത്യ+ജ്യ നിഃശ് ശേഷം പരാമാ-യാ+സ്യ-ശോകതാമ് .. 12

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
ഏതച്-ചേൻ-മമ നോ സർവംൻ ത+ത്സർവം സ്വാ+ശ്രമോ മമ .
വാപീ+സ്ഥ-ലോ-ട-ജ-യുതസ്-തമേ-വാശു+ ത്യജാ+മ്യഹമ് .. 13

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇതി രാമ വദ+ന്നേവ കുംഭ-വാ+ക്യ+പ്രബോധിതഃ .
നിമേഷ+ധ്യാന-മാ+ത്രേണ വശീ വീരഃശ് ശിഖി+ധ്വജഃ .. 14

പ്രമ-മാർജാ+ശ്ര/മാ+സ്ഥാംൻ താം/ സംവിദാ ശു+ദ്ധയാ ഹൃദി .
സ്ഫുര+ന്തീം സ്ഫുരണേ-നൈവ/ രജോ-ലേഖാ-മിവാ-നിലഃ .. 15

ശിഖിധ്വജ ഉവാച .

സ വൃ+ക്ഷോടജ/വീരുത്-കാ/+ദ്വാസനാ+ സ്വാ+ശ്രമാ-ദപി .
പരി+ത്യ+ക്താ മയാ നൂനം സർവ+ത്യാഗഃസ് സ്ഥിതോ മമ .. 16

കുമ്ഭ ഉവാച .
വൃ+ക്ഷോ വാപീ+ സ്ഥലംങ് ഗുല്മ-മുടജംവ് വ്രതതീ-വൃതിഃ .
ഇതി കിംചി+ന്ന തേ സർവം സർവ+ത്യാഗഃഖ് കുതസ്-തവ .. 17

തവാസ്+ത്യ+ന്യോ്ഽപരി+ത്യ+ക്തഃസ് സർവസ്-മാദ്-ഭാഗ ഉ+ത്തമഃ .
തം പരി+ത്യ+ജ്യ നിഃശ് ശേഷം പരാമാ-യാ+സ്യ-ശോക-താമ് .. 18

ശിഖിധ്വജ ഉവാച .
ഏത+ച്ചേ+ന്മമ നോ സർവംൻ തത്സർവം/ ഭാജനാദി മേ .
ചർമ-കു+ഡ്യ-കുടീ-രാദി തത്താവത്-സംൻ ത്യജാ+മ്യഹമ് .. 19

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ സ സമു+ത്ത+സ്ഥാ/വ-വി+ക്ഷുബ്ധ/മതിഃശ് ശമീ .
വിഷ്ടരാദ-വദാ-താ+ത്മാ ശൃങ്ഗാ-ദിവ ശര+ദ്ധനഃ .. 20

കുംഭ+സ്ത്വാ/ലോകയ+ന്നേവ തത്/ക്രിയാഃസ് സസ്മിതഃസ് സ്വയമ് .
ആസനേ ലോക-കാ+ര്യേഷു+ സ്വ+സ്യ+ന്ദന ഇവാംശു-മാൻ .. 21

*യത്/കരോതി കരോ+(ത്-വേ)ത/ദ+സ്യൈ/തത്-പാവനം പരമ് .
ഇതി തൂഷ്+ണീം സ്ഥിതഃഖ് കുമ്ഭഃശ് ശിഖി+ധ്വജമ-വൈ+ക്ഷത .. 22

ശിഖി+ധ്വജസ്തു തത്-സർവം ഭാണ്ഡോ-പസ്കര-മാ+ശ്രമാത് .
ഏക+ത്രൈവാ-നയാ-മാസ ഭുവോ വാ+(രി-ആ)+ബ്ധി-ഭൂ-രി-വ .. 23

തത്-സം+സ്ഥാ+പ്യേ+ന്ധനൈഃശ് ശുഷ്കൈർ/ജ്വാലയാ-മാസ പാവകമ് .
കരൈഃസ് സംചാര-വാനർകഃസ് സൂ+ര്യ-കാ+ന്ത-പദംയ് യഥാ .. 24

ഭാ+ണ്ഡോ-പസ്കര-ജാലംൻ ത/ദ+ഗൗ+ ത്യ+ക്ത്വാ വിവേശ സഃ .
ധ്വംസി-കായാംഞ്ച് ജഗ+ദ്ധു+ത്വാ മേരു-ശ്രൃങ്ഗേ യഥാ രവിഃ .. 25

ഏതാ-വന്തം മയാ കാലംവ് വൃ+ത്താ യ+ത്ത്വം പതി+പ്രിയേ .
അജാത-ബു+ദ്ധി-ഭേദേന തേനൈവ കൃത-മസ്തു തേ .. 26

ഭ്രാ+ന്തൗ തു വിനി-വർ/തി+ന്യാംൻ നാധുനോപ-കരോഷി മാമ് .
മ+ന്ത്രാ-ട+വ്യാംഞ്ച് ചിരം ഭ്രാ+ന്തംവ് വിഹൃതംങ്ച് കാ+ര്യ-വർത്തമസു .. 27

ദൃഷ്ടാനി ധർമ+സ്ഥാനാനി വി+ശ്രാ+മ്യാ+മ്യ+ധുനാ സഖി .
ഇ+ത്യ+ക്ഷ-മാലാംഞ്ച് ജ്വലനേ ചിക്ഷേ-പോ+ക്ത്വാ ശിഖി+ധ്വജഃ .. 28

ക+ല്പാ+ന്താ+ഗാ-വിവ+ വ്യോമ താരാലീം പവനോ∫മലാമ് .
മയാ നര-മൃഗേണ+ ത്വംഞ്ച് ചിരംവ് വന-മൃഗാ+ച്ച്യുതമ് .. 29

*അബോ-ധേന ധൃതംവ് വൃ+സ്യാ-മിദ-മേവ മൃഗാജിനമ് .
ഇദാനീം ഗച്ഛ തു+ച്ഛായ പ+ന്ഥാനഃസ് സ+ന്തു തേ ശിവാഃ .. 30

വ+ഹ്നിനാ+ വ്യോമതാംങ്ച് ഗ+ച്ഛ/ സതാരംവ് വ്യോമ തേ സമമ് .
തദ്-വൃ+സ്യങ്ച്/ഗാത്ച്/കരാ+ഭ്യാം സ ധൃ+ത്വാ ചർമാ-ജഹാ-വിതി .. 31

നൃപോ∫ഗ്നാ-വമ്/ബുധേർ-വാതോ ദവ-വ+ഹ്നാ/വിവാ-ചലാത് .
മഹാ+വൃത്തേന ഭവതാ+ ത്വയാ വാരി ധൃതം മമ .. 32

സാധോ കമണ്ഡലോ സ+മ്യങ്ച് ന തേ+ പ്രതി-കൃതംങ്ച് കൃതമ് .
സൗഹൃ-ദ+സ്യ മനോ+ജ്ഞ+സ്യ സൗജ+ന്യ+സ്യ+സ്ഥിര+സ്യ ച .. 33

സാധു+ത്വ+സ്യ ച സർവ+സ്യ+ ത്വമേവ പരമാസ്-പദമ് .
യേനൈവ വ+ഹ്നിനാ ദേഹം സംശോ+ധ്യാ+ഭ്യാ/ഗതോ∫സി മാമ് .. 34

തേനൈവ ഗച്ഛ ഹേ മി+ത്ര പ+ന്ഥാനഃസ് സന്തു തേ ശിവാഃ .
ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ+ ശ്രോത്രിയാ-യൈവ കമണ്ഡലു-മദാ+ത്തദാ .. 35

അ+ഗ്നയേ മഹതേ വാപി ദാതവ്യം സാധു യദ്ഭവേത് .
മൂർഖ+സ്യേവ മതിർ/ഗുപ്തേ നിത്യമേവ പത+സ്യധഃ .. 36

ഉചിതാ തേ ഗതിഃസ് സൈവ ബൃസികേ ഭസ്മതാംവ് വ്രജ .
ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ-ദായ ബൃസികാ/മ+ഗ്നാ-വേവ സ മൃ+ദ്വികാമ് .. 37

ശു+ദ്ധ്യർഥ-മാസ-നാർഥംഞ്ച് വൈ ചിതി ത+ത്യാജ ഭാസുരേ .
യ+ത്ത്യാ+ജ്യ-മചിരേ-ണൈവ+ ത്യ+ക്ത+വ്യംങ്ച് കില തത്-സദാ .. 38

വിസ്തരഃവ് ക്രിയതേ സദ്ഭി/രുപാ-ദേയേ ഇതി+ സ്ഥിതിഃ .
ശീ+ഘ്ര-മ+ഗ്നാ-വിദം സർവം ഭാണ്ഡ-ജാതംൻ ത്യജാ+മ്യഹമ് .. 39

ഏകവാരംൻ ദഹ+ത്യഗ്നിർ/ദാ+ഹ്യം ഭവതി തുഷ്ടയേ .
സാധോ+ ക്രിയോപ-കരണംൻ നിഷ്+ക്രി-യായ+ ത്യജാ+മ്യഹമ് .
ന ഖേദസ്-ത+ത്ര കർത+വ്യോ ന+ന്വ-യോ+ഗ്യം ബിഭർതി കഃ .. 40

ഇ+ത്യു+ക്ത-വാൻ/ഝടിതി ഭോജന-ഭാജ-നാദ്യം
സർവംഞ്ച് ജുഹാവ വന-വാസ-വിലാസ-യോ+ഗ്യമ് .
തദ്ഭാണ്ഡ-ജാല-മനലേ സമ-മേവ രാജാ
ക+ല്പാ+ന്ത-തേജസി ജഗജ്-ജ്വലതീവ കാലഃ .. 41

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ സർവ+ത്യാഗ-കരണംൻ നാമ+ ദ്വി-നവതി-തമഃസ് സർഗഃ ..92..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER